

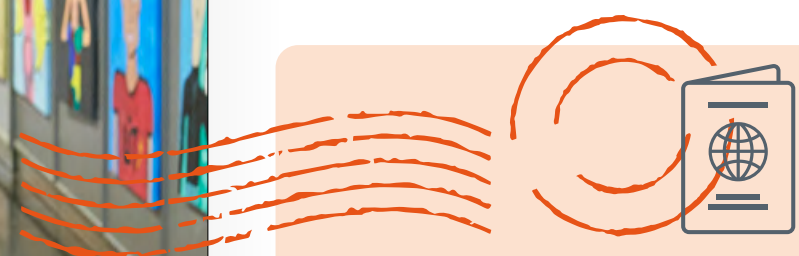
STEFFAN GROENENBERG
ORANJE NASSAU COLLEGE

‘Als je aanpakken en ervaringen intern uitwisselt, kun je van elkaar leren’

ORANJE NASSAU COLLEGE ZOETERMEER

‘BURGERSCHAP, ANTI-PESTBELEID EN SOCIALE VEILIGHEID VORMEN EEN TOTAALPAKKET’

Sociale veiligheid staat bij het Oranje Nassau College in Zoetermeer hoog in het vaandel. Op de vmbo-locatie zet Steffan Groenberg zich hier als coördinator sociale veiligheid fulltime voor in. “Doordat burgerschapsvorming breed is geïntegreerd in de school, kan ik voortbouwen op een stevige voedingsbodem. Burgerschap en sociale veiligheid liggen in elkaars verlengde en hangen nauw met elkaar samen.”

- 📌 Oranje Nassau College
(locatie Clauslaan) Zoetermeer
- 👤 1.250 leerlingen (januari 2021)
- 📖 VMBO totaal (basis, kader, theoretisch)

motto: Actief leren en veel doen!

Het Oranje Nassau College locatie Clauslaan is een grote vmbo-school, met veel aandacht voor de individuele leerling. De inspectie complimenteerde de school dit jaar omdat er, ondanks het grote aantal leerlingen, sprake is van een persoonlijk aanpak.

www.clauslaan.onc.nl

Het viel Steffan Groenberg meteen op toen hij in dienst kwam: niet alleen in verschillende lessen, maar ook in het mentoraat, in de loopbaanbegeleiding, in projecten en activiteiten is er aandacht voor burgerschap. Ook waren er al een pestprotocol en een anti-pestbeleid.

VOORTBOUWEN

“Er gebeurde al veel waarop ik kon voortbouwen”, vertelt Groenberg. “Burgerschapsvorming, anti-pestbeleid en sociale veiligheid liggen immers dicht bij elkaar: het is een soort totaalpakket. Dat zie je bijvoorbeeld terug in projecten, bijvoorbeeld de maand van respect, waarin leerlingen geld ophalen voor KiKa, of een project met allerlei activiteiten in de wijk, onder andere met ouderen. In zulke activiteiten leren leerlingen burgerschapsvaardigheden en allerlei vaardigheden die de sociale veiligheid bevorderen. Samen werken we aan een school waar veel aandacht is voor omgaan met elkaar, waar je wordt gezien, iedereen een kans krijgt, en waar alle leerlingen weten dat ze bij iemand terecht kunnen als ze daar behoefte aan hebben.”

Hoewel deze aspecten in de school al zichtbaar waren toen Groenberg begon als coördinator sociale veiligheid, zag hij ook kansen om een dergelijk schoolklimaat te bestendigen en te versterken. Zo viel hem bijvoorbeeld op dat de verbinding en uitwisseling tussen de zeven units van de school op het gebied van sociale veiligheid niet altijd optimaal was. “In een grote school van 1250 leerlingen is dat niet verwonderlijk, maar het is wel een gemiste kans”, zegt Groenberg. “Want als je aanpakken en ervaringen uitwisselt, kun je leren van elkaar. Daarom heb ik voorgesteld om op elke unit minimaal één unitcoördinator aan te wijzen die sociale veiligheid in het takenpakket heeft.”

PREVENTIEF WERKEN

En zo geschiedde. Op het gebied van sociale veiligheid zijn deze unitcoördinatoren het aanspreekpunt voor Groenberg, voor elkaar, maar vooral voor leraren en leerlingen van de betreffende unit. Samen met een aantal andere personeelsleden - de hoofdconciërge, een pedagogisch medewerker en in sommige situaties de zorgcoördinatoren - vormen de unitcoördinatoren het ‘platform sociale veiligheid’. “We hebben hier op school een heel sterk mentoraat, dus in principe gaan leerlingen eerst naar hun mentor toe als ze ergens mee zitten”, vertelt Groenberg. “De mentor kan zich zo nodig wenden tot de unitcoördinator. Maar een leerling kan ook direct naar de unitcoördinator gaan, bijvoorbeeld als zijn mentor er niet is.”

Het platform sociale veiligheid komt regelmatig bij elkaar om zaken betreffende sociale veiligheid af te stemmen en uit te wisselen. “Door casussen met elkaar te bespreken en ervaringen te delen, kunnen we ook beter preventief werken”, vertelt Groenberg. “Naast het reguliere overleg van het platform sociale veiligheid, zijn we dit schooljaar ook begonnen met intervisiebijeenkomsten. Doel

daarvan is dat we een sterk, hecht team sociale veiligheid worden waarin mensen groeien en optimaal van elkaar leren. We hebben voor de begeleiding van deze bijeenkomsten een externe intervisor ingeschakeld, dus iemand die wat verder van de school afstaat. Dat werkt heel prettig.”

DIALOOG ONDER DRUK

Een ander aandachtspunt is de rol die de docent speelt bij het bewaken en bevorderen van de sociale veiligheid in de klas. Ter ondersteuning volgen alle docenten de training ‘Dialogo onder druk’ van Stichting School & Veiligheid. In deze training leren docenten hoe ze in de klas kunnen omgaan met gevoelige of maatschappelijk beladen thema’s, zoals radicalisering of seksuele diversiteit. Groenberg: “Als een leerling bijvoorbeeld een discriminerende uitspraak doet, heeft het geen zin om hem of haar botweg af te kappen, want daarmee stoot je de leerling af. Maar je moet het gesprek als docent wel begrenzen en de regie houden. Die balans staat in deze training centraal. Inmiddels hebben bijna alle docenten de training gevolgd, en het is de bedoeling om deze elk jaar standaard aan te bieden aan alle nieuwe docenten.”

Daarnaast heeft Groenberg de zogenoemde TOPs!-methodiek in de school geïntroduceerd. Deze methodiek, ontwikkeld door Stichting 180, is gericht op de bevordering van een positief leer- en leefklimaat in de school. Dit gebeurt in de vorm van lessen én door op een positieve, opbouwende manier met leerlingen om te gaan en te communiceren. Centraal staat dat leerlingen leren dat ze in iedere situatie kunnen kiezen voor een positieve oplossing. Docenten leren met deze methodiek bijvoorbeeld om gewenst gedrag te belonen in plaats van ongewenst gedrag te bestraffen.

“Als iedereen in verschillende situaties de principes van de TOPs!-methodiek consequent toepast,

resulteert dat in een veilig leer- en leefklimaat”, zegt Groenberg. “Wanneer docenten het goede voorbeeld geven, nemen leerlingen dat gedrag over. Alle mentoren worden getraind in deze methodiek en passen TOPs! vervolgens toe in hun klassen. De eerste groep mentoren heeft de TOPs!-opleiding gevolgd.”

Niet alleen binnen de muren van de school wordt ingezet op schoolveiligheid. Alle scholen voor voortgezet onderwijs en mbo in Zoetermeer hebben een convenant schoolveiligheid afgesloten met de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeente. De scholen passen hun eigen schoolveiligheidsbeleid aan op de afspraken die in het convenant zijn vastgelegd. Het convenant bevat een handelingsprotocol, dat beschrijft hoe te handelen bij grensoverschrijdend gedrag en calamiteiten. Ook heeft elke vo-school een vaste contactpersoon bij de politie, een zogenoemde ‘schoolagent’.

Als het gaat om lokale samenwerking, is ook het ‘Veilig schooloverleg’ belangrijk, vertelt Groenberg. “Daar komen de gemeente, de politie en alle veiligheidscoördinatoren van de Zoetermeerse scholen twee keer per jaar bij elkaar om zaken te bespreken, af te stemmen en bij te stellen. Zo evalueren we daar bijvoorbeeld regelmatig het handelingsprotocol en stellen we dat zo nodig bij.”

Evalueren en bijstellen vindt Groenberg ook *binnen* de school belangrijk. “We zijn vaak geneigd om dingen te blijven doen zoals we gewend zijn, maar het is heel belangrijk dat we onze werkwijzen en ons gedrag bij durven te sturen als dat de sociale veiligheid ten goede komt.”

‘Veel activiteiten linken hier met burgerschap.’

✓ TIP VOOR COLLEGA'S

Steffan Groenberg: “Het werkt heel goed om binnen de school een groep te vormen van mensen die allemaal bijdragen aan het creëren van een school waarin leerlingen zichzelf mogen zijn, kansen krijgen en zich ontwikkelen door vallen en opstaan met het doel dat ze op een positieve manier deelnemen aan de samenleving.”

✉ s.groenberg@onc.unicoz.nl

“MET DE TOPS!-
METHODIEK
CREËER JE EEN
POSITIEF LEER- EN
LEEFKLIJMAAT IN
DE SCHOOL”